

Kun de rigeste rammes af loft over ratepensioner

Mens danskernes samlede pensionsindbetaling hidtil er steget år for år, så faldt indbetalingerne fra 2009 til 2010. En ny analyse fra ATP viser, at faldet skyldes, at én bestemt gruppe holdt deres penge tilbage – nemlig de personer, der før havde overordentligt store indbetalinger til ratepensioner.

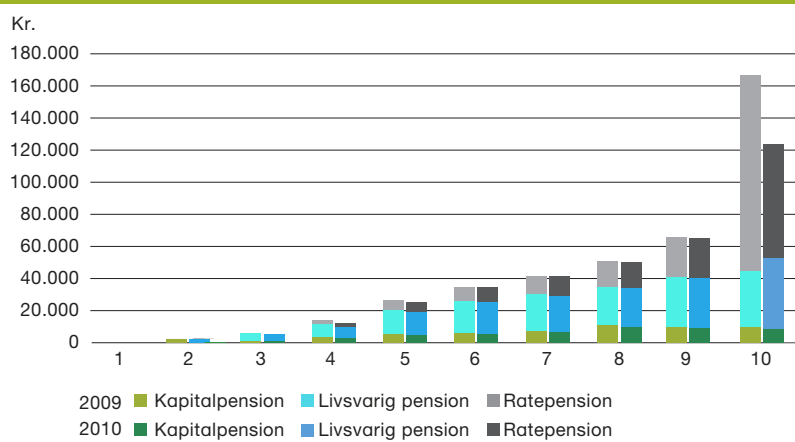
Faldet i indbetalinger var ellers ret betydeligt. Mens danskerne i 2009 slog alle tidligere rekorder med en samlet indbetaling på 120 mia. kr., så kom der i 2010 hele 16 mia. kr. mindre i kassen. Altså et fald fra de 120 mia. kr. til 104 mia. kr.

»Vores analyse viser, at det ikke er befolkningen som helhed, der pludselig har fået mindre lyst til at lægge penge til side til pension. Stort set hele faldet skyldes, at de mest opsparingsivrige med ét satte markant færre penge ind på ratepensioner,« siger ATP's analysechef Ole Beier Sørensen.

»Faldet fra 2009 til 2010 kan være påvirket af finanskrisen, og der kan være tale om, at indbetalinger, som ellers ville være sket i 2010, er blevet rykket frem til 2009. Det rykker dog ikke ved det overordnede billede,« siger Ole Beier Sørensen.

Analysens resultater illustreres i figur

Figur 1. Befolkningens indbetaling til pension, fordelt efter deres samlede pensionsindbetalings størrelse, 2009-2010

I figuren er befolkningen inddelt i tiendedele, fordelt efter hvor meget de indbetaler til pension. Det fremgår, at den mest-indbetalende tiendedel af befolkningen har ændret adfærd fra 2009 til 2010. De har reduceret deres indbetalinger til ratepension markant. Reduktionen skete på det tidspunkt, hvor Folketinget lagde loft over fradrag for indbetalinger til ratepension på 100.000 kr.

Kilde: ATP's beregninger foretaget på Danmarks Statistiks registerdata.

1, hvor befolkningen er delt op i tiendedele, alt efter hvor meget de betaler ind til pension.

Som det fremgår, er der fra 2009 til 2010 kun sket små forskydninger i indbetalingerne fra de 9/10 af befolkningen, der betalte mindst ind. Den store ændring er sket for den tiendedel, der satte flest penge til side. Denne gruppe reduce-

rer deres pensionsindbetaling markant, og stort set hele reduktionen ligger på ratepension. Det sker netop i forlængelse af, at Folketinget under den seneste VK-regering indfører reglen om, at man højst kan fradrage indbetalinger til ratepensioner på 100.000 kr. om året.

106.000 personer blev berørt af 100.000 kr.-reglen. Der er meget stor spredning i ►

- indbetalingernes størrelse. Seks ud af ti i denne gruppe indbetalte under 200.000 kr. til pension i 2009.

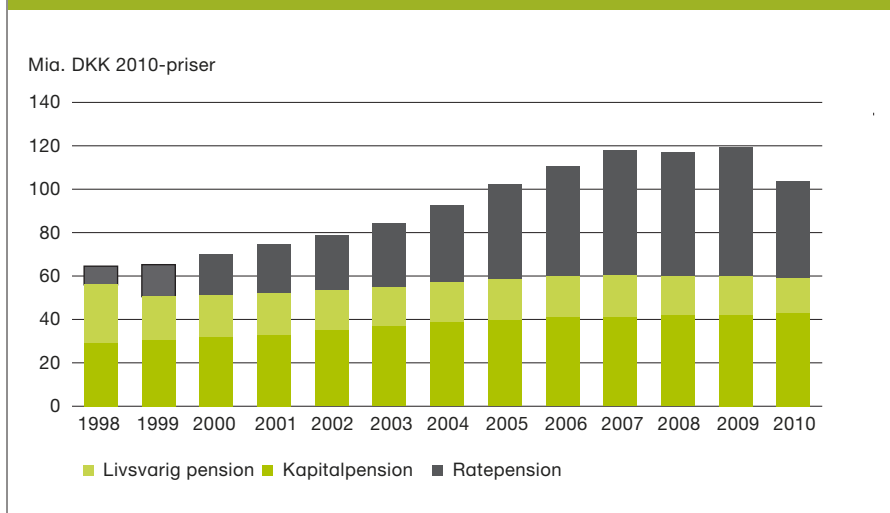
Flere penge i statskassen

Michael Møller, der er professor på Institut for Finansiering på handelshøjskolen i København (CBS), mener, at analysen viser, at loven om loft over fradrag for ratepensioner virkede præcis efter hensigten: »Målet med reformen var, at de meget store indbetalinger til ratepension skulle rammes. Det er netop, hvad der er sket – mens det ikke har påvirket noget andet. Så det er et meget forventeligt og passende resultat.«

Det synspunkt støttes af Christen Amby, der er rådgivende skatterevisor. Han mener, at den tidligere regering har gennemført en succesfuld reform: »Regeringen opnåede faktisk det, den ville, nemlig flere penge i statskassen. Indbetalinger til pension blev begrænset, og dermed begrænsede man skattefradraget, så indkomstskatten blev større,« siger Christen Amby.

Han peger på, at der, ud over ændringen af fradragsreglerne, også er andre forklaringer på det bratte fald i indbetalinger fra 2009 til 2010: »Mange af de mennesker, som tidligere har haft penge at lægge til side, har med lavkonjunkturen fået gjort betydelige indhug i formuen. Så de har simpelthen ikke de samme penge mere. Desuden skal man huske, at bankerne i årtier har kørt en benhård propaganda for ratepension og imod livrenter. Det har mange jo troet på – så det har sikkert været lidt svært at sælge, at det pludselig er blevet attraktivt at sætte pengene i livrenter.«

Figur 2: Indbetaling til pension, 1998-2010

Reglen om, at der højst var skattefradrag for 100.000 kr. til ratepension, førte til et markant fald i indbetalingen i 2010. Pengene fandt kun i yderst begrænset omfang over i livsvarige pensionsordninger, som fortsat kan fradrages uden nogen beløbsgrænse. Tilbage i 1998 blev der lagt en lignende begrænsning på kapitalpension. Dengang fandt pengene andre veje ind i pensionssystemet – især som ratepension – så den samlede opsparing steg fortsat. Men det er ikke sket i 2010, påpeger rådgivende skatterevisor Christen Amby: »At pengene nu ikke længeter betales ind, tyder på, at motivet ikke var pensionssikring, men at det derimod var skattemæssigt motiveret – altså udskydelse af skat«.

Kilde: ATP's beregninger foretaget på Danmarks Statistiks registerdata.

Pensionssystemet stadig holdbart

Hverken Michael Møller eller Christen Amby mener, at faldet i de rigestes pensionsindbetalinger spiller nogen rolle for, hvorvidt det danske pensionssystem er holdbart. Altså, om danskerne som sådan har fornuftige midler at leve for, når de bliver ældre.

Ifølge Michael Møller er der ét mål med, at der overhovedet er skattefradrag for pensionsopsparinger: »Staten ønsker at støtte pensionsopsparing, så vi – når vi bliver ældre – undgår at ligge samfundet til byrde og skal have brændselstilskud

og den slags. Derfor ønsker man at støtte opsparinger op til et vist niveau. Men man har ikke noget ønske om at støtte arvinger. De mennesker, der lagde disse penge til side, gjorde det ikke med et pensionsmæssigt formål – så ændringen påvirker intet i forhold til pensionssystemets bæredygtighed.«

Også Christen Amby peger på, at den primære grund til de store indbetalinger til ratepension før 2010 var udskydelse af skat: »Denne udskudte skat får bankerne nu ikke lov til at forvalte.«